

SZERKESZTŐI IRODA:

Békéscsaba 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva

Részes évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hónapra helyben . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ - HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETESI DÍJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

Az erdélyi Kultúregyletnek:

Vécsey János ur (Győre-ről)

10 frt — kr.

Összeg: 10 frt — kr.

Chez adva az eddigi kimu-

latást . . . 3801. frt 03 kr.

Együtt: 3811. frt 03 kr.

Magyar nyelv.

„Mit mondanának a francziák, ha valaki azt kívánná, hogy tisztjeik németül is vizsgázhassanak?” Ezta kérdést vetette föl b. Fejérváry a magyar nyelvű tisztja vizsga ügyében.

Hát biz a francziák megbotránkoznak egy ilyen indítvány fölött, kitűzölnek az indítványozót a parlamentben, többé nem választanak meg képviselőket; a lapok összetapostnak mint egy térget, az utcagyerekek utána kiabálnak, a hazafiak körülnek s az emberszerető orvosok ápolás alá vennék mint bolondot.

Mert a francziában meg van az az öntudat, hogy a nemzeti élet legfontosabb e me a nyelv. A ki tehát francia tisztoktól azt kívánná, hogy németül vizsgázhassanak azt vagy üldözik mint árulót, vagy ápolnak mint beteg.

Már most alkalmazzuk a b. Fejérváry ur analógiáját.

Mit kívánnak nálunk? Azt, hogy a magyar fiu németül tegyen vizsgát!

És mit szól hozzá a magyar nemzet?

Többséget ad a választásoknál annak a pártnak, mely a német nyelv mellett nyilatkozik, dicséri azt a miniszert, a ki még csak elterjeszteti a kérdés meri a legtermészetesebb nemzeti kívánságot, s nagyon szélesnek találja azt a miniszert, midőn azokat a lapokat, melyek szót emelnek a nemzeti nyelv védelmére, „zúglapok”-nak nevezi el.

E cím reánk is talál. Ily értelemben hadd legyünk mi is „zúglap”. Tegnap óta büszkéek leszünk e címre.

B. Fejérváry Weizskirchenben tanult gyermekjátékokat, Wienerneustadtban ifjú érzelmeket, a kaszárnyákban férfi jellemet. Ugyane helyeken tanult meg lovagolni, vívni, úszni, feszesen járni, németül, francziául beszélni, bajszt kipödröni és felebbvalójának engedelmessékedni. Ugyancsak ott tanulta meg a szolgálati szabályzatot, a terep-

tant, a geometriát, fizikát, földrajzot, harczászatot, világtörténelmet és egyéb jó dolgokat.

Hol tanult meg magyarul?

Pulszky emliti Emlékirataiban, hogy midőn őt, a visszatérő emigránst 1867-ben a felség fogadta, a szolgálattevő parancsörtsztben unokaöccsét b. Fejérváry Gézárt ismerte föl. A daliás tiszt nem tudott magyarul. A sokat hányódott nagybátyja azt tanácsolta neki, hogy tanulja meg anyanyelvét. Megtanulta.

De hol tanulta meg a bazafias érzelmeket?

Weizskirchenben?

Wienerneustadtban?

A kaszárnyában?

Báró Fejérváry fölháborodva kérdezi: Mit mondanának a francziák, ha tisztjeiknek németül kellene vizsgáznia? Mi pedig szomorúan kérdezzük: mit mondanak a magyarok, hogy tisztjeiknek németül kell vizsgáznia?

Mit?

Olvassátok el a mai „Nemzet”-et. Abban megvan írva, hogy zúglapok vagyunk, hecczelődünk, mindent lerántunk, elégedetlenséget szítunk. Hogy az, a mit kívánnak chauvinizmus, éretlenség, képtelen óhaj s csak arra való, hogy választási czélok-ból izgassuk a kedélyeket. Mert az igaz bölcsesség az, hogy a magyar fiu németül vizsgázzék.

A törvény ismer magyar államot. magyar hadsereget, mely a cs. és kir. hadsereg kiegészítő része és magyar ezredeket.

Minő nyelven beszéljen hát az a magyar állam, magyar hadsereg, magyar ezred — ha nem magyarul?

Azt mondja b. Fejérváry, hogy beszéljen — németül!

Háromszázötven évnek minden viszontagsága elvonul lelkünk előtt. Ha a sokat szenvedett ősök is olyan bölcsék lettek volna, mint b. Fejérváry és mint a „Nemzet” most nem írnák e cikket, hanem írnék németül a cseh chauvinisták ellen.

Mit mondanának a francziák, ha ifjaik nem tehetnének tiszt vizsgát francziául?

Zongor.

Politikai hírek.

Az állam pénzügyi művelete. Tisza Kálmán miniszterelnök mint pénzügyminiszter a magyar általános hitelbank által képviselt konzorciiummal egy, az ösztázalékos papíráradék egy nagyobb összegűek fix áron való átvételéről szóló egyezményt kö-

tudná, hogy az illatszerek iránti szeretet túl ment a határon.

Egy elegáns nő szállítóit mindent, mi náluk rendelkez volt, parfümöznek és minden nagy fehérnemű kereskedés, ruharaktár, vagy pipere salon impregnálva van parfümmel, mint egy illatszerez boltja. Spanyol lörből készült darabokat varrnak be a derékban, behintik heliotropium és Iris porral az alsó szoknya szegélyét; a kis párna, melyet tournure gyanánt viselnek parfümözve van, minden ruha darab, mely pamutnal van bélelve, megkapja a maga dozissát a heliotropium és Irisből.

Parfümözött keztük készítenek, sőt bonbons-okat is, hogy a leheletet illatossá tegyék. Minden kaczér asszony zsebében hord egy piczi kis dobozt, melyben parfümözött bonbonsok vannak. Ebből egy kis darabka elrejtve szájában élve arra, hogy finom illattal legyen körülövé.

Sachets-kat készítenek melyeket szalagok által összekötnek, és a ruhatarató mélyedéseibe akasztanak fel, s ily módon, minden köntös jószerű lesz. Parfümözött a levélpapírokat is. De, itt egy megjegyzést kell tennem, az illatos borítékokat nem helyezem, vagy aztán a parfüm megválasztásában discret-nek kell lennünk. Az Iris az, melynek előnyt adhatunk, ez gyenge és kellemes illatszer, és mindenkinek tetszik.

Ha mi szeretjük a parfümot, de lehetnek olyanok, kiknek az terhőkre van, és ezért óvakodnunk kell az erős parfümek-től, melyek főfájást okoznak.

tött, mely egyszersmind az állam esetleges további pénzüzsükségeit fedezésének biztosítására előzetes megállapodásokat tartalmaz Tisza miniszterelnök Pallavicini gróffal, mint a Rothschild-csoport képviselőjével a tárgyalásokat a költségvetési törvény kihirdetése után, tehát négy nappal ezelőtt kezdte meg. A tárgyalások csupán a jelzett módokat körül forgattak, melyek mellett a pénzügyminiszter magának egész idői pénzüzsükségeinek fedezését biztosíthatná, miután a csoport eleitől fogva készen nyilatkoztak, papíráradékot a jelenlegi szükséglet bármely összegig fix átvenni.

Czukuradó törvényjavaslat. Osztrák képviselői körében — mint a C. Bécsből értesül — agitáció foly az iránt, hogy az osztrák kormány arra indíttassék, hogy a czukuradó törvényjavaslat meg a jelen ílés-szak folyamában letárgyalassék és már az ősi ártétdényre aktiváltassék. — Az osztrák képviselők kiváltképen miniszteriumnak a magyar kormányra való intervenczióját követelik e tárgyra nézve. A magyar kormány és parlament a czukuradó törvényjavaslatot magukévé tennék, ha egyidejűleg a szeszadó reform is keresztülvitetik s egy erre vonatkozó törvényjavaslat a czukuradó törvényjavaslatai egyidejűleg terjesztetik szentesítés végett a felség elé. A czukuradó-reform keresztülvitele ennél fogva, kiárólóg az osztrák parlament jó akaratától függ.

A román vámtárgyalások. Az osztrák, a magyar és a román kormány képviselőinek hétón megartott ülésében — mint a Bud. Korr. Bécsből értesül — a román megbízottak egy állapodásügyi konvenczió tervezetét terjesztették elé. A magyar kormány képviselői kinyilatkoztatták, hogy kénytelenek azt előre ad referendum venni.

Bulgáriában most nem a fejedelmválasztás ügyével vannak elfoglalva a politikusok, hanem a lázadók elűzésével — a bírások. Mint Szofia-ból írják a radonici haditörvényszék öt embert halálra ítél az 74 vádlott közül, kik a legutóbbi dunai választások alkalmával az alprezektus két követet s egy tanítót megölték. Kivégztetésük azonban még egyelőre függőben hagyott, mivel az elítéltek fölébezték a szofiai leg-főbb törvényszékhez s így a pár csak hosszabb időre fog véglegesen elintéztetni.

A bolgár szobanót ápr. 12-án, Battenberg Sándor herceg megválasztásának évortulójára akarják összehívni. B. mellett Sándor herceg sok más tekintetben is mindinkább előtérbe lép s csaknyán azt lehet hinni, hogy a bolgár komoly elkötelezettséget tesznek a fejedelem visszahívására.

A képviselőházból.

Budapest márcz. 29.

A ház ma rövid ülést tartott.

Elnök, miután a múlt ülés jegyzőkönyve hitelesített, bemutatta a főrendiház elnökének átiratát s jegyzőkönyvi kivonatokkal együtt, melyek szerint a főrendiház az 1886. évi költségügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről a közösgyi bizottságok által rendkívül katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 52.500.000 frtnyi hitel Magyarországra eső részének fedezéséről

szóló törvényjavaslatot a képviselőház által megállapított szerkezetben módosítás nélkül elfogadta; Pávai Vajna Elek, Báfala és Törkös valamint más öt brassómezei magyar község felhatalmazott ügyvédjének Lázár Ádám képviselő által beadott kérvényét, melyben a hetfalusi szolgabíró által a nevezett községek ellen 2097 frt 23 krajy többeseg behajtása iránti végrehajtás felfüggesztése és a már korábban beadott két rendbeli kérvények elintézése véget kérelmez.

Következett a napirend

A mentelmi bizottság és a bírói bizottságba tagokul megválasztottak: a mentelmi bizottságba Ullmann Sándor, a bírói bizottságba Mohai Sándor.

Elnök felolvas a hadsereg, haditengerészet, honvédség és népiőrképzési tisztis és legénységi övezgeinek és arvainak katonai ellátásáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat harmadszori felolvasás után is elfogadtatott a többség által.

Az országgyűlés további teendőire vonatkozólag

Tisza Kálmán helyesnek látja kimondani, hogy e hét végén tal ne tartassék ülés a hnsvétü ünnepek utánig.

Elnök kijelenti, hogy a legközelebbi szombaton túl az ünnepek utánig nem tartatik ülés, csak ha a főrendű üzenet, vagy bizottsági jelentés, vagy valamely bizottsághoz utasítandó javaslatról kellene intézkedni, tartatnék ülés.

Pártélet.

Képviselőjelölés Kis-Küküllőben. A Gyárfás Lajos, Pekri Sándor és Szilvassy Sándor által folyó bő 27-ére Dicső-Szentmártonban összenívott értekezleten több, mint száz választó jelent meg, köztük szépszámu szász és román. Elnöknek Szilvassy Sándor, jegyzőnek Csató Gábor választatván meg. Gyárfás Lajos, csapói birtokos és a függetlenségi pártnak megyei elnöke kért szót s azt az ajánlatot tette, hogy jelöltsék ki gróf Haller Jenő, ki a megye szülötte, ismeri annak bajait és egyéneit, vagyonilag független. Beszédében fölhozza Gyárfás, hogy minden párt a haza javára törekszik, s mindeniknek meg van a maga veszélye is. Az indítványt az értekezlet éljenzéssel kísérve, Haller Jenő gróftól képviselőjelöltné kiáltotta, egyszersmind Gyárfás Lajos vezetése alatt egy 32 tagú küldöttséget nevezett ki, mely gr. Haller Jenőt a jelöltség elfogadására fölkerje.

Tudósítók megjegyzik, hogy a választókörlet tehát első az erdélyi részekben, mely Bartha Miklós indítványát elfogadva, félretette a pártelvet, s egyedül arra törekedett, hogy jelöltnék oly férfit találjon, kit párt- és nemzetiségi tekintet nélkül mindenki örömmel biz meg a mandátummal. Egyik legprezegnansabb bizonyítéka ennek, hogy a gróftól a szélsőbal ismert bajnok ajánlotta és hogy ajánlata ugy a szabadelvű párt, mint a nemzetiségiek által lelkesedéssel fogadtatott.

Tisztelt tudósítók! alapos tévedésben van s nekünk kötelességünk e tévedést helyreigazítani.

Olyasmit, a mi Kisküküllő alsó kerületében most történt, Bartha Miklósnak soha eszébe sem volt indítványozni. A Bartha Miklós indítványának lényege az volt, hogy a magyar pártok között mellényos kiegyezés létesítsék. Elvek változtatásáról, új programokról és új pártalakulásról nem volt abban szó. A hol a többség előre látható, ott az a többség jelöljön és válasszon a maga elvei szerint képviselőt — s ezen aktus ne zavartassék meg ok nélkül való tüdölem által. Ez volt a Bartha Miklós indítványa. E-en indítványból az, hogy Gyárfás Lajos, mint a függetlenségi párt elnöke, személyesen ajánljon kormány-párti jelöltet — ki nem magyarázható. Ilyen terde helyzetet amaz indítványból levonni nem lehet és nem szabad. Az által, hogy Gyárfás Lajos a — függetlenségi térfin egy kormánypárti jelöltet hozott javaslatba, azon sajnós nyilatko arra kényserítette magát, hogy teljes megnyugvás egyik országos pár nál sem található s hogy a jelölést mégis indokolhassa valamivel, felállította a politikai szükmarkság ama hibás tételét, hogy mindaddig míg a megyében van kit megválasztani ne válasszanak „idegent”. Ilyen programot egyik párt sem ismer; Gyárfás Lajos tehát új programot állított fel. Ha a kerületben többség van a kormánypártnak, ám legyen, az ellenzék megteheti, hogy a nemzetiség-ekre való tekintettel, teljesen átadja a tért a kormánypártnak; de azt, hogy épen az ellenzék vezére álljon az értekezlet élére és épen ő hozza indítványba a kormánypárti jelöltet, semmiféle tekintet sem indokolja. Az ilyen eljárás nem a Bartha Miklós indítványában, hanem a kisküküllőmezei ellenzék elvszólárságának nagymérvű fogyatékosságában leli magyarázatát.

Vasmegyében is megkezdődtek a választási mozgalmak.

A szombathelyi kerületben egy tekintélyes párt Horváth Boldizsár jelöltsége körül sorakozik, ki pártokivüli programmal lépne fel, az ellenzék szintén fog állítani jelöltet, legsűrűbben Ernuszt Kelemen mérsékelt ellenzéki nevét emlegeti.

A kőszegi kerületben Széll Kálmán jelenlegi képviselő ellen nemcsak az ellenzék állít jelöltet, de a kormánypárti egy része is állást készült ellene foglalni.

A rumi kerületben, melyet jelenleg Istóczy Győző képvisel, hir szerint ő nem lép föl jelöltül, hanem az antiszemita öcsőst, Istóczy Sándor szombathelyi ügyvédet léptetik fel. Istóczy Győző Nyitra megyében lesz jelölt.

A nagykanizsai kerületben a mérsékelt ellenzéki Inkey László, a kerület mostani képviselőjét pártja újra fel-lepteti.

Heves megye fűgédi választókerületében a kerület községeknek Hevesen összegyűjtött küldöttei kormánypárti jelöltül Ledniczky Márton budapesti ügyvédet kiáltották ki.

A zuppesti függetlenség és 48 as párt tegnap tartott értekezletét elhatározta, hogy a jövő képviselőválasztásnál a gűdöl-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. márczius 30.

Az illatszerekről.

Az illatszerek használata a héberek az veszi eredetét. Mőszétől származik az illatszerek készítmődjá, melylyel az Istenek áldoztak volt az arany oltáron, s mely arra használtott, hogy fölkenjék a főpapot és fiait, nemkülönbön a sátozt és a szent olajokat.

A héberek különös illatszerekkel balmozították be halottaikat. Ezeket rejtette Ezechiás kínosai között, ezekkel bódította meg Judith Holofernest, s ezek szolgáltak a dicsőénekeknek.

A babyloniai gazdag és fényes öltöztökhöz hozzájárult az illatszerek tulságos használata is.

A görögök és rómaiak az illatszerek alkalmazását nem csupán Istenök iránti hódolatnak tekintették, hanem hitték, hogy használatánál — a halhatatlanság is jelen vannak.

Antónius haldokolva hagyta meg, hogy hamvaira szagos füveket hintsenek és bört.

Az illatszerek Franciaországban mindig nagybecsben voltak; Nikolas de Montaut szmrehányást tesz irataiban 1582-ben a nőknek, hogy sok illatszert használnak, nemcsak ruháikat, fehérneműiket, hanem még testüket is parfümözzék.

Mit mondana most Montaut ur, ha

Az illatszerek készítése nagy jelentőséggel bír Franciaországban, mivel a kivitele minden évben millió, meg millió frankra rug.

Fogalmat szereshetünk magunknak e fontos iparégról, ha megtudjuk hogy mennyi virágot fogyaszt el egy, a legnagyobb czegei közül, Franciaország évenként, olvasóimat bizonyára érdekelni fogja: 5000 kilogram narancshéjjat; 30,000 kilogram akácvirágot; 27,000 kilogram ibolyát; 10,000 kilogr. tubarozsát; 8000 kilogram borostyánt; nagy mennyiségű peliotropiummat, mentát, lavendulát, thymeát, és még sok más illatos növényeket, melyek a feleséges Nizza környékén virágosznak.

Valódi öröm, ha az ember fölkeresi e gyönyörű helyeket, hol egész mezőket láthatni rózsákból, heliotropiumból, rezedából, stb. a falakat a jaszmin és akácvirágok fedi el, melyek illatossá teszik a levegőt.

A Toulon közelében fekvő csinos városokban, hol ezelőtt a hagymát, a murkót, a répát termesztették, most illatos virág szőnyegek örvendzetik meg szemünket, és telve a lég bódító illattal.

Ha a parfümet, csupán a virágok illatából, mit belőlük kiszűrnek, kipréselnek, készítenek, aránylag az oly csekély, hogy az ára drágább volna ama szereknél, mit még hozzá vegyítnek; s így egyszerű illat, némely virágból, több ezer frank értékkel bírta.

Az Orientáliták beoegyeznek abban, hogy 30 gram jaszmin essentiáért 800 francot fizessenek. Mennyi virágot kell felál-

dozni, azért hogy egy csöpp illatot belőlük kiszűrjenek, saját örömükre és szépségünk emelésére.

A sárga kravátli.

— Belondos történet. —

Irtá: Zlamál Agost.

(Folytatás.)

A tisztességesen megbírált novella szerzője csak bámúlt, s a harag és szégyen annyira lezárk azkajait, hogy a talusiártatlanság mamájának bírálatára egy árva szót sem tudott kihozni. S midőn épen annyira rendbeszedé magát, hogy egy ékes védbeszéddel keljen síkra novellája mellett, egy hatalmas alak közeledék asztaluk felé, kiblen hűsünk rőtön a szerkesztős felett indigáló tisztartóra, de egyszersmind bájos szomszédjának bájos atyjára ismert.

— Jer Ilka, már be van fogva, szólott a tisztartó ur s megvetoit tekintettel nézte leányának udvarlóját. S aztán lányának ugyan, de elég hallhatóan és érthetően még másoknak is azt tette hozzá haragos hangon: Ugyan, hogy a manóba diskurálaz minden jött ment lézongó csavargóval? Nosza furesa fűzők lehet, hogy ilyen kravátlikat köt a nyakára s még becsületes emberek közé mer ülni?!

Az vala a reményteljes új ismeretség tragikus befejezése és hűsünk alig mert felnézni, mert félt, hogy a tisztartó ur megjegyzéseit még kivüle mások is hallák. Szívesen csapta volna kravátliját zsebre, de nem lehetett — s így elsüllyedt ismét szemlel termékek, az ideális és papíron levő kravátli tanulmányozásába, s mint magában feltéve, szigoru és részrehajlatlan bírálatába.

S ezen szigoru és részrehajlatlan ön-

bírálat Ilka kisasszony kritikus mamájának bírálatá felé hajlott. Csakugyan, elég alkalmas volt a beszély arra, hogy ugy a helyzetek fűstésével, mint pedig az egyes és nem helyesen és illemszerűen választott kifejezésekkel egy fiatal, romlatlan szívet körülhálózhasson s a modern regények háltalan munkáját elősegítve s némi tekintetben folytassa. Noda — vigasztalá magát — ilyen a kor s nekünk írónak azzal kell haladnunk . . .

— Szabad kérnem kissé a Hírnököt? szólalt meg egyszerre egy a mellékasztalnál ülő öreg ur.

— Kérem, tessék s udvarias előzékenységgel nyújtá át az öreg urnak.

Az öreg ur lassanként átolvasgatta a „Hírnök” főbb részeit sőt, a mint hűsünk nem kis elégteliséggel veszi észre, még annak tározóját is átfűta. Nehány percz múlva ismét megszólalt az öreg ur: Miután én is egyedül ál s talán unatkozik, nem volna szives mellém csatlakozni s egy breverance parthiet csinálni.

— Kérem, ezer örömmel, válaszolá hűsünk s átlút az öreg ur asztalához.

— Szabad kérdenem, kihez legyen szerencsém, kérdé az öreg ur, miközben a kártyákat vegyíté.

— Varjufalvi Kiss Sándor mutatá be magát kötelességszerűen elpirulva.

— Nagyon örvendek, válaszolá az öreg ur — tessék! Az én nevem Kocsis Sámuel és temetkezés-életozi ágens vagyok. Ha valaha szolgálatomra szükség volna, szívesen állok rendelkezésre.

— Köszönöm, válaszolá hűsünk s fél-szemmel folyton a „Hírnök” felé kandikált melyet az öreg ur könyökövel félretaszított. Ez bizonyára művelt lelki ur ember lehet, gondolá magában hűsünk, csak a foglalkozása nem igen vág a szépsézet körébe.

lői kerületben H e t a Ő d ű n budapesti ügyvédtet lépteti föl jelöltül; ezáltal megállapodtak az íránt is, hogy a kerület többi községeivel is érintkezésbe lépnek és közös értekezletet hívnak össze. — M i s k o l c z o n — mint odaváló lapok írják, — a kormánypart elhatározta, hogy a jövő választásra Vadnay Károly jelöltségét elveti s helyette valami kapacitást kérnek föl, legvalószínűbb S z é l l Kálmánt.

Visszatérő szellem.

Thun Leo gróf a Bach korszak híres kultuszminisztere ismét megszólalt és pedig ez uttal a *dualistikus államrendszert ellen* tartott éles filippikát. A bécsi urakházában hétfőn a bank javaslat volt napirenden, e tárgyban szólalt fel Thun gróf hosszabb beszédet tartva, melyben éles szavakkal ítélte el a dualistikus rendszert és végül annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az állapot csak ideiglenes. Beszédéből, mely busásan szaturálva volt magyarellenes dolgokkal, kiültek a következők: A javaslat eredeti szövegében nem volt ott ez a kitétel: osztrák-magyar monarchia, jelen alakjában azonban — sajnos — már ott látja ezt a három szót. Ez az eljárás nem helyes. Az a legfelsőbb kérés, mely 1668. nov. 15-iki keltelettel tételt közös s mely elrendeli, hogy ünnepies állami aktusoknál és különösen a diplomáciai érintkezésekben az „osztrák császárság” kifejezés helyett „osztrák magyar monarchia” használtassék, nem volt törvényes aktus. — S mégis a cím illetlen megváltoztatása által Magyarország a monarchia összegéből ugyszólván kihalóztatott.

Az a min. a ki mindezt kivitte, azt vélte, hogy ezáltal konsolidálni fogja a birodalom nagyhatalmi állását, pedig csak azt eredményezte, hogy a magyar törekvések a végtelenségig növekedtek s ma már a magyarok egy része a kiegyezéssel sincs megelégedve s egyszerűen csak perszonál-uniót követel, a mi Magyarországot teljes önállósággá jelentené. Már is azt látjuk, hogy az Ausztria elnevezést csak a birodalom belső tartományaira alkalmazták, holott ez alkotmányellenes dolog. Magyarországon a Felségét nagy és dicső érdemeiért mindenkor utjongva fogadják, de nem mint osztrák császárt, hanem csak mint magyar királyt. Nálunk ez nem így van. Magyarországon a Felségét hivatalnokainak címe „magyar királyi” minálunk „császári-királyi” Ez pedig egyesítő jelző. Ha azt mondanók „császári és királyi”, ez a két ország különválasztását jelentené.

Tíz év előtt — fájdalom — megengedtünk, hogy az osztrák császár elhunytján a bankjegyekről, ezzel az engedelménnyel elvesztettük az osztrák egységes monarchia egyik szimbólumát. Mindezen okokból a Felségét segített. Én és velem sok elvtársam csak tiltakozni akarunk, nehogy azt higgyék, hogy mi elfogadjuk az „osztrák-magyar monarchia” elnevezést. Mert nem tehetünk másképp, szavazunk oly törvényre, melyben ez az elnevezés előfordul, de azért nem mondunk le az osztrák császárságról. Hódolatunkat az osztrák császárnak hozzuk, mert osztrák császárság nélkül nincs is osztrák császár. A mostani állapotot azonban csak veszedelmes provizóriumnak tartjuk.

Meszlényi Lajos beszéde.

A képviselőház hétfői ülésén válaszolt Fejérvári báró honvédelmi miniszter Meszlényinek a magyar nyelvű tisztviselő vizsga tárgyában hozza intézett interpellációjára. A miniszter válaszára Meszlényi következő beszéddel felelt:

Hallottam egy osztrák tábornokot beszélni, de a magyar honvédelmi miniszter-

A játék megkezdődött s folyt élénken s a mi hősiünk, vagy tulajdos udvariasság következtében vagy tudatlanságból pénzét az utolsó fillérig az ágens ur zsebébe vándoroltat. Mikor az utolsó hatos iseltűnt, fejfájással mentegette magát, hősiünk s a játékot félbeszakíták.

Az ágens ismét a Hírökbe merült, míg hősiünk nagy keservesen szemlélt jobbra-balra s olyan formán érezhette magát, mint hajdan Marius Karthago romjain.

Kis idő múlva felpillantva Hírökéből az ágens így szólott: „Az ön sárga kravátlíja igazán eredeti.”

Villanyszikra gyanánt hatott ezen kis megjegyzés hősiünkre. „Ő annak találja?” rebegett zavartan.

Igazán eredeti! folytatá az ágens. Ismétlem, hogy ilyet nem láttam maig. Feltűnő minden tekintetben.

Köszönöm Kocsis azaz főágens ur, válaszával keneteltelen hősiünk. „Hála Istennek”, hogy még vannak emberek, kik a valódi tehetséget méltányolni tudják. És ez nekünk nagyon jól esik; mert a belső megnyugtatás vagy mondjuk önelégültség külső elismerés nélkül nem képes existálni.

Az ágens csodálkozva nézett végig emberen s mosolyogva mondá: „Ez tiszta lelkesedés öntől, különben különfélek az izlések.”

„Igaz, tiszta igaz”, folytatá hősiünk lelkesülve, „mert a sárga kravátlí nem egyéb, mint a léleknek külső, látható alakja való megjelenése, mit persze nem mindenki tud kellőleg méltányolni. És igazán sok küzdelem, sok fáradság járja munkánk. Hisz mennyi kell, míg az anyag birtokába juthatunk.”

„Nem lesz azt talán oly bajos kapni. Hisz anyagra — azt hiszem — mindenütt szert tehet”, válaszolá az öreg ur s magá-

nek feleletét az én interpellációmra, nem hallottam. (Helyeslés szélsőbalról.) Ha arról a hadseregéről, melynek szellemét jól ismerjük valamennyien és ezt ne vegye rossz néven a t. honvédelmi miniszter ur, melynek szellemével egészen szaturálva van és melyet belevit a honvédelmi, a honvédelmi miniszteri székbe, nem beszélék azon hadseregéről, a melynek a miniszter ur tagja és a melynek magam is tagja voltam, azon hadseregéről, a melylyel együtt esküm kötelezettsége alatt segitettem okkupálni, egy eskü kötelezettsége alatt és nem elveim és meggyőződéseim szerint, most beszélni t. ház birok mindenestbe annyit tapintattal, hogy az európai körülményeknek mostani nehéz helyzete miatt erre nézve nagyobb nyilatkozatot tenni nem fogok. Százszáz és határozottan csak azon néhány f-leletre és felvilágosításra fogok szorítkozni, melyek a honvédelmi miniszter urnak egyrészt interpellációmra, másrészt pedig az ifjúságnak adott feleletére nézve vonatkoznak.

Mindenekelőtt egy visszautasítással tartozom a miniszter urnak. Az az ifjúság, a hazának virága, a nemzet jövője a magyar nyelvet föl akarja emelni és nagygyá tenni. Ez nem bujtogatás, hanem dicsőségére válik az ifjúságunk. (Ellenmondás és zaj jobbtól.) Helyeslés szélső balról.) Még egyszer hangsúlyozom, ez bujtogatás nem lehet igazi magyar ember szemében.

Azt mondja a honvédelmi miniszter ur, hogy ha valaki önhíbján kívül nem tud németül, bocsanatot, ott ahol az országban most közművelődési egyletek alakulnak és valljuk be őszintén és mondjuk ki nyíltan, hiszen a honvédelmi miniszter ur maga is, s én is elismerem, nagy haladást mutatnak ma s melyek a magyar nyelvtől hódítani kívánnak, akkor ha megvan az utasítás, melyre a honvédelmi miniszter ur hivatkozott, ha meg nem volna az utasítás, hogy fölvevessék, akik nem tudnak jól németül, de hivatkozom 27 csongrádi fiúra, akik a tisztviselő vizsga magyar nyelven való letételét kérték s kik közül 26-ot utasítottak vissza, mert azt mondták: „Nicht genügend in der deutschen Sprache.”

Azt mondja a t. miniszter ur és hivatkozik arra, hogy vannak műkifejezések, és oda át nagy tüsszel és élénkséggel fogadtatott műkifejezések, melyeket minden népnek el kell ismerni. Van a magyar nemzetnek is ily műkifejezések, és ez nemétől annyit tesz, hogy schwarzgelb, és ezt mindig éljennel és tapssal kísérik. (Élénk helyeslés szélső balról.) Derültség jobbtól.)

Felhozza a honvédelmi miniszter ur az egységet a hadseregben. Hiszen felállított a népfelkelés és valljuk meg őszintén t. ház a népfelkelés felállítását által mindenki, a ki katona volt és tud gondolkozni, a honvédség az u. n. közös hadsereg egyenrangúját tét, mert hiába méltóztatott a t. honvédelmi miniszter ur hivatkozni az 1867-iki alaptörvényekre, abban, ha elolvassa, nem fogja ott megtalálni a közös hadsereget, hanem szóról-szóra azt, hogy a magyar hadsereg az osztrák hadseregnek csak kiegészítő része. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mem az osztrák, hanem az egész hadseregnek! Nagy derültség jobbtól.) Azt fogja találni, hogy a magyar hadsereg az egész hadseregnek csak kiegészítő része.

A, megvallom, legelső őszinte magyar honvédelmi miniszter azt a példát hozta fel, hogy a német hadseregben sem lehet franczia nyelven vizsgálni. A honvédelmi miniszter az első miniszter, a ki elismerte, hogy hazánk s az osztrák hadsereg oly viszonyban áll, mint a franczia a némethez. (Mozgás.) Tudják azon ifjak is mit kérvényeztek, és tudják azt is, hogy mi a szabály és a honvédelmi miniszter ur azt mondja meg kell tartani a szabályt, különben megjár a büntetés; hát a magyar ifjaknak meg van

használva. A sziv, a lélek belsejében elrejtett költői lánának kiforrása munkám, mely azt hiszem minden művelt embernek természetesen meggyerte s nekem az elismeréssel joggal vindikálom. „Egész exzisztencia ragadtatott s nedves szemekkel pislogott az ágensre, ki gunyosolylyal és szánakozó tekintettel nézett régig a hatalmas, kis szónok. Ez hősiünket bosszantá sőt. „Ilyen a világ, folytatá keserű mosolylyal arczán, ilyenek a mai emberek, kik hitvány mindennapi foglalatosságuk kötelei közül nem bírnak ki-bontakozni s az ideális szép eszmekörébe emelkedni. Művelteknek tartják magukat, pedig a szép, nemes iránt annyit érdekkel sem bírnak, mint az a holtest, mely . . .”

Az ágens találva érzé magát, felpatlant helyéről. „Hallja az ur, ugy látszik, hogy az ital megártott . . .”

„Ki mondja azt, az ágens ur meri nem mondani?” ordított hősiünk hadonászva jobbajával baljával egyaránt. „Hallja az ur, kinek tart engem?”

„Azt rögtön megmondom” kiáltá bosszúltan az ágens. „Egy bolond szabónak tartom az urat s az is; más ember szegényes magát azt a sárga kravátlí a nyakára kötni s azzal, mint egy mopsli kutya ide s oda futkosni.”

Megsemmisülten s ájulástól körünyelt, de egyszerre mint az ölyv a galamb-ra csapott a főpincze hősiünkre: „Üram, ön még nem fizetett.”

„Hát mivel tartozom?” kérdezé alig hallhatóan.

(Vége köv.)

a büntetésök, mert valahányszor magyar ifju megy tisztviselőre, megbuktatják.

Az egyetgre nézve hozhatnók sok példát. Midőn Budavárat bősleg vették el a törököktől, 7-féle kommandóra vették el. Schveicban a hadsereget három nyelven kommandirozzák. 1848-ban Bem nem tudott magyarul, a lengyel légiónkat lengyelül vezették és mégis egységes volt a hadsereg mert egységes volt az eszme, mely őket lelkesítette.

A többire nézve t. ház nem akarom az amugy is felizagított kedélyeket még inkább felizagítani; csak azt akarom megjegyezni, hogy a honvédelmi miniszternek kötelezettsége volna, nem az utasítás, hanem a szabályt emlegetni, hanem kivívni azt, a mit a nemzet követel. A mi pedig azt illeti, hogy az ifjúsághoz tett nyilatkozatok hogyan kommentáltak és a miniszter hogy állítja ezokat ma élénk, engedje meg a t. ház, hogy idézzem — még p-dig azon a nyelven, melyet köztudomás szerint a honvédelmi miniszter ur legjobban szeret, egy német képviselőnek szavait — s ez a miniszterelnök ur multjára is vonatkozik — ki midőn azt kérdezték tőle: „Was ist eigentlich ein Minister?” ez felelte: „Das G-ld das frisst er, was er sagt vergisst er, das ist ein Minister!” (Hosszan tartó zajos derültség balról. Éljenzés.)

A mi a hadsereg egységét illeti, mi, a kik itt ülünk, lelkünk teljes meggyőződésével az önálló magyar hadsereg mellett küzdünk. De ne gondolják, hogy az önk hadseregénél legfőbb dolog az, hogy egységes legyen. Mert valahányszor az osztrák hadseregűl más törekvést nem ismertek, mint azt, hogy a hadsereg legyen egységes: ama hadsereg sorsa sohasem volt más, mint kétség. (Hosszan tartó élénk tetszés a szélső balon.)

Kereskedelmi szerződés Romániával.

A Bukarestben megjelenő „Unirea” című új kormányparti lap az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozólag ezeket írja: Ausztria-Magyarország, a mely épen úgy ismeri viszonyainkat, mint mi, vagy talán jobban is, ismeri a mi nemzeti érdekeinket és ez oknál fogva bátorodott velünk szakítani, azt remélve, hogy ezzel minket megfellemlít és engedékenységre kényszerít. De e számítása cserben hagyta az alkuát.

A statisztikai adatok tanúságot tesznek arról, hogy habár az osztrák határok az önálló vámterület után el voltak zárva számunkra, mi mégis annyit exportáltunk termelvényeinkből, mint az előtt, midőn Ausztria-Magyarország vámmentesen bocsátotta be gabonáneműinket.

A mi pedig az állatokat illeti, annak dacára, hogy a szerződésben meg volt alapítva azoknak szabad becsátása Ausztria-Magyarországra, mégis már évek óta a marháknak becsátása betiltatott. Ez árucikk is keresett magának más utat a tengeren, és e kivételük mindegyre gyarapodni fog. Ausztria-Magyarország azt hitte, hogy ezzel kést szegsz mellünknek, de csaltakozott.

Ez szerencse volt a románokra nézve, mert legalább megnyitott szemek. A tapasztalatok megtanítottak minket arra: hogy az osztrák-magyar piacokon kívül vehünk más fogyasztási piacaink is vannak és hogy állataink számára egyéb piacok felett is rendelkezhetünk. Hogyha tárgyalásokba bocsátkozunk, ezt tesszük azért, a mely a szomszéd állammal való jó kereskedelmi viszonyainkból kifolyik.

Ennek azonban nagyobb jelentőséget nem tulajdonítunk, mint a milyennel ez va-

lóban bír. Mintán pedig gabonánk és állataink számára vannak piacaink, nemzeti iparunknak megerősítését nem fogjuk feladni némi problematikus érdek miatt. Mi haladni akarunk Ausztria-Magyarországgal, vagy a nélkül, szerződést kötünk, hogy ha ez állam is ugy tesz mint Németország, vagy pedig nem kötünk szerződést, mert a nyugat megveszi gabonánkat és állatainkat a nélkül, hogy feladnók nemzeti gazdasági jövőnk, és így nincs is szükségünk szerződésre Ausztria-Magyarországgal. Így áll most a helyzet.

Reméljük, hogy a tárgyalásokból Ausztria-Magyarország meg fog győződni arról, hogy nem az 1875-iki évi kormányfolyatolva a vizsgálatot nagy eréllyel folytatják s a mellett szigorú titoktartást óvnak meg.

Egyet azonban már most is bátran lehet állítani: azt, hogy az összeesküvés sokkal kiterjedtebb volt, mint eleinte hitték. Az összeesküvés vezetőit eddig még nem sikerült elfogni.

A rendőrség ugyan azt állítja, hogy nyomukban van már, de ezt még semmi tény nem igazolta. Három hét előtt is az hallatszott, hogy S. újkini ezredes bírhet gyilkosságot, Degajevet „állítólag” elfogták. Aztán kislát, hogy bizony Degajevet nem fogták el. Nagyon valószínű különben, hogy ennek a bírhat nihilistának is része volt az összeesküvésben.

A pétervári rendőrség sokat nyert azzal, hogy felfedezte a pargolai bombagyarat, a hol két nihilista kívül, két nő is elrejtett, a kik szintén összeesküvők voltak. Hogy a nők segítségével mily nagy szerepet játszik a merényleteknél, azt bebizonyított Perovszkja Zsófia és Szasulics Vjera. Valószínű, hogy a Pargolában elfogott két nőnek is jelentékeny része volt az összeesküvésben. Hogy a merénylők társaságában egy harmadik, igen elegáns nő is volt, ez olyan tény, a melyet eddig titkolni iparkodtak. Buzgóágért a rendőrség a czártól megint jutalmat kapott.

A czárné pedig, mikor néhány nappal a merénylet után Pétervárra ment, személyesen mondott köszönetet Gresser tábornoknak.

Pétervárott nagy lelkesedést keltett az, hogy a czárné néhány nappal a merénylet után Pétervárra ment és szokott szeretetelműségével fogadta a nép hódolatát.

Az egyetem kapura a napokban lázító proklamációk voltak ragasztva. Mástól meg mindenek iparkodtak a tanulókat arra bírni, hogy intézzenek a czárhoz loyális feliratot. Ez meg is történt, de a remélt 2000 aláírás helyett csak 700-at tudtak összegyűjteni.

A czár e felíratra mint az orosz hivatalos lap jelenti, következőleg válaszolt: „Fogadja az egyetem köszönetemet. Remélem, hogy az egyetem tettel is és nem csupán a papíron bizonyítékát fogja adni odaadásának s oda fog törekedni, hogy enyhítse azt a kínos hatást, melyet az egyetemi hallgatóknak a büntés ízelemben való részvétele mindenkinél keltett. A mindenható áarssa el áldásával az egyetemet.”

A március 13-iki merénylet alkalmával elfogott 3 tanuló közül a legidősebb még nincs 24 éves. Ezt letartóztatása után gróf Tolstoj b-lygim. elé vették. A min. azt a kérdést intézte hozzá, hogy mi volt az összeesküvés célja. „Mi, felelé a fiatal nihilista, ki akarjuk irtani az összes uralkodókat, a királyokat és a császárokat.”

A többi elfogottak között 3 titkos rendőr volt.

Odesszából írják, hogy ott az utóbbi napokban 40 tisztelet fogtak el.

Nagyszebeni levél.

1887. márc. 28.

A nagyszebeni magyar polgári kör és olvasó egyesület f. évi márc. hó 27-én a polgári-kör helyiségében tartott egyesületi alakuló közgyűlésén végleg megvalósította az annyira ohajtott eszmét, a két egyesület egyesülését. A két egyesület tömörülése által erőt nyert, így nagyobb munkára és a nemzeti missió szép teljesítésére hatályosabban van hivatva. Az egyesített „magyar polgári társas- és olvasó-egylet” magába foglalja a nagyszebeni magyar társadalom zömét és azon nem magyar ajku polgártársainkat, kik szívesen testvéresülnek a velők egyenjogú magyar polgártársaikkal. Nemes érdeme az egyesített egyesületnek, hogy a társadalmi választalat iparos és hivatalnok közt amerikai emelkedettség példányképe alapján teljesen szétválasztja. Törjék is szét minden magyar ember előtt a még most is sokhelyt létező középkorosi társadalmi falán, mert csak akkor olvad össze a magyar társadalom egy megtörhetetlen nagy egészé, melyet így valamint a gránit sziklát, hogy a fergeteg meg nem mozdíthatja; magyar társadalmi egyenlőségnek semmi ármány és áskálódó erőszak fel nem bonthatja. A nagyszebeni magyar iparos és hivatalnok osztály nagy zöme örvendéssel uton halad, mert egymást megértették és napról napra élénk tannjelét adják, hogy

a választott erő fényes tanujele a testvériség és hazafias szellem megerősödésére.

Az egyesületi alakuló közgyűlés megalapította az évi tagsági díjakat az eddig volt polgári kör tagok részére 6 forint és ezek közül kik az olvasó könyvtárral náli ohajját, 1 frt olvasási díjjal, egyesület olvasó kultágjai részére 2 frt díj lett megállapítva.

Az új alapszabály értelmében a hátrétre megválasztott tisztikar és választmány 108 szavazatot adott be. Általános a többséggel megválasztottak: Zágóni Géza kir. közjegyző elnök, Szalay Ferenc építész alelnök, Láng Mihály az állami népiszkola igazgatója titkárnak, Székely Károly megyei főszámvevő gazdasági, senblum József kereskedő pénztárnok Nagy József p. ú. fogalmazó könyvelőnek.

Választmányi tagok: Bene Rósi postaigazgató, Bokodi Imre iparos, B. Gábor dr. tanár, Bugarszky Constantin kereskedő, Tóthi Szabó Sándor orvostudós, János Sándor kir. törvényszéki elnök, Debó Péter bankár, Kolosár Sándor ipar, Ludvig Ferenc adófelügyelő, Németh Mihály iparos, Gidófalvi Géza tanár, N. kó Imre iparos, Rieger András gyáros, köny Elek kanonok, Ferenczy István Say Győző ezredes, Schvábik Lajos állásfőnök, Rumlér György gyáros, Szutcz Á. jogakad. igazgató, Turyó Csapó Ferenc vendéglős, Kerecs Kálmán postafelügyelő, Farkas János kereskedő, Pály Károly iparos.

Tordai levél.

— A nagyenyedi Bethlen főtanoda theológiai dalkörének hangversenye

Torda, 1887. márc. 28.

Mint már e becses lapban a t. nagyenyedi közönség folytán előre jelezte, az említett ifjúsági dalkör e hó minden varakozást felülmúló sikerrel megtotta meg hangversenyt városunkban.

Az ifjak 26-án a délutáni vonat érkeztek. Az indóházánál a „Tordai dalkör” jellegű elénkieséssel és beszédrel fogadták, melyet Gáspár Balázs polg. iskolai, egyesületi titkár intézett hozzájuk, vidén és lelkesen. — Az enyediék elő Kovács Albert IV. éves theológus, meghirdetett köszönetet a testvéries fogadtatásért. Az ünnepélyes fogadtatás és bevonulás után megtörtént az elszállásolás. E 9 órakor, a főispáni fáklyamenet után, merkedési estélyre gyűlt a két testület, melyet a tordai rendezett az enyediéket teletér. Alig hogy megvacsoráltak a vidámabb hangulatban, — fölzendült a

Mindkét egyesület bemutatta képességét, és őszintén mondjuk, hogy mindkét egyesület egyik a másiknak a képességét tordai erősebbnek mutatkozott a forrás és erecsendokban; az enyediéknél meglepő a szép tiszta pianissimo, látszott a szellem, az ügyességet, mely előadásukat rúlltá tette. 12 órakor pihenni tértek, a másnap nem versenyre teljes nyugalommal állhassanak ki.

Vasárnap délelőtt közös próbára a két testület, a nap többi részét a nagyvezetességeinek megtekintésére használták fel.

Esté 8 órakor pontban kezdetét vett a nagy és díszes közönség jelenlétében a Kaszinó helyiségében rendezett hangverseny.

Az enyediéknél kezdettük Huber Károly „Talpra magyar” című férfikarával. A néz darabot, mely a miskolci országos dalversenyen ugyancsak megpróbálta a legerősebb dalegyleteket is, — a leggyöngyös hangszóval és teljes praecitációval énekeltek el.

Előadták még Kunnert Ede dalát, Huber Károlytól egy szép egyveleget. Mindenik előadásukat a tetszéssel fogadta a közönség s hatalmas jutalmazta előadásukat, a dalárslót meg is ismételtette.

A „Tordai Dalkör” Thern Károly ünnepi című gyönyörű szerzeményét adta elő, teljesen megfelelő a feszült közönség s az egyet régi jó hirnemű műsor nevezetes pontjai voltak még a tha Lajos hitnő szavallata és Siklósi népdalok, ki Varga Ferenc zenetól adott elő gyönyörű bariton hangon deti népdalokat. Mind az előadó mindegyik szerző megérdemelt kitüntetésben részesültek.

A gazdag műsornak azonban legkesőbb pontja volt az utolsó. A két egyesület adta elő befejező Dürner harban című férfikarát, melyet a közönség lelkesedéssel megrázott. 10 óra volt vége a teljes mórteként sikerült hangversenynek, a mikor aztán kezdetét vett a tánc. A nagy zsúfoltság miatt előbb ezen lehetett mozogni, de később „járt” helyzet.

A négyeseket mintegy 90 párt tá. Névsort összeállítani nem tartom adatomnak. Ott voltak a város szépeiből a megyéből is az új főispánnal együtt mind azok, kik a főispáni beiktatási ünnep alkalmából a napon városunkba voltak. A lelkes és kitűnő mulatságnak nálai 4 óra vetett véget.

Az enyediéknél teljes megaláztatással voltak, s azon ohajuknak adott kifejezést, vajha alkalmuk lenne nekik is a tordaiaknak a lekötözött szíveséget minél hamarabb vissza szolgálni!

— A nagyenyedi Bethlen főtanoda theológiai dalkörének hangversenye

Torda, 1887. márc. 28.

Kolozsvár és Nagy-Várád.

En a kolozsvári színház kérdésének megoldását úgy, ahogy a Bőli József intendatúrája kapcsolatban és magamnak elképzelem, életrével, pompás gondolatnak tartom. Ezt a kérdést másképp nem is lehet megoldani, mint úgy, ha állandó szövetkezet létesítünk Kolozsvár és Nagy-Várád között. Ekként biztosan állandósítani lehet a színházat. Kolozsvárt s a kolozsvári színházat olyan magas művészi színvonalra lehet emelni, ahol talán még a multban sem állott soha.

Mert valljuk meg őszintén, az utóbbi években bizony meglehetősen lesüllyedt ez a művészi színvonal.

Minden ideyben egyre másképp kerültek színi a legvalószínűbb térszervezők (bel- és külföldiek), a társulat, de azért az időnkénti kiegészítéseknek és föllírásoknak, rosszul: hibásan és hiányosan volt szervezve, a társulat legtöbb tagja, egy-két régi főzástagot leszámítva, alig emelkedett a közönséges mesterséges sorába, akik minden ambíció, késztetés és buzgalom nélkül rőtök le napokint robotmunkájukat; s ha olykor akadt is ide vidékről vagy egy figyelemre méltó tehetség: azt vagy mellőzték és intriga üldözték el ismét innen, vagy előre törekvő ambíciója vitte el hamarabb, mint az ő és az intézet érdekében állott, vagy pedig itt maradt ugyan, kenyérszerzésből, de kedvét veszítette, ellanyhult a közönséges napjainak belől.

S ezeknek a bajoknak egyedüli kútforrása az adminisztratív és művészeti vezetők lanyhasága, szakértelmetlensége és felelőssége volt.

E bajoknak szintén természetes következménye lön az, hogy a közönség érdeklődése megcsappant, az előadásokat nem látogatta úgy, ahogy máskülöbben egy olyan színházban, ahol a közönség elhídeglésének pedig nagy része volt abban a szubvenzióba sem volt elég, hogy a színház vagyona néhány év alatt elkölthetett, sőt még tetemes adósság halmozódott az intézetre.

Azt mondtuk, hogy a pártolás megcsökkenése csak részben okozta a növekedő deficitet. Erről mi erősen meg vagyunk győződve. Megmondjuk: miért.

Meglehet, hogy takarékosabban, jobban is lehetett volna gazdálkodni, mint a hogy az intendatúra gazdálkodott. De bármily hibás lehetett is ez, kétségtelen, hogy a deficitnek kútforrása igen nagy részben még két más dologban keresendő: egyik a közönség túlságos gyengéje, másik a közönség csekélyisége. A kolozsvári közönség egy része (igaz, hogy csekély része) szereti a zenét s megkívánja az operát mellett, vagyis inkább anélkül az operát is. Ha nincs opera, nem jár színházba; még ha van, még a bérletre is elszánja magát; s megköveteli azt is, hogy legalább meglegyen az az opera. A másik része (s ez a nagyobb rész) a drámaért lelkesedik és a népszínműért s a dráma megköveteli egy E. Kovács Gyulát, egy Gerő Lászlót, egy jó drámai hősöt, a népszínműben pedig legalább egy kiváló népszínművészt.

Ámde a sokoldalú és magas igényekkel éppen nincs arányban közönségünknek sem száma, sem erőszéne.

En kezdet óta valóságos abszurdumnak tartottam egy Kolozsvárt úgy képzelni a színház állandósítását, hogy itt telen nyáron át legyen előadás szakadatlanul. Hiszen kérem erre még óriási világvárosok sem képesek, még ott is szünetet tart a legtöbb színház. Kolozsvárt a 35 ezer lelkes számú provinciális városban hallatlan képzetlenség volt azt a nyári színházat fölépíteni, melyben alig létezik az előadások alatt heteken át egy-két ember, tehát nemcsak, hogy nincs közönség, de a nyári idény még arra is igen alkalmas, hogy a közönség érdeklődését a színházról a téli idényre is elrouta.

A színház állandósítása tehát Kolozsvárt sem abban áll, hogy az adminisztrációs személyzet legyen biztos gáziája és állása fölül, de a színház minden évben újra kössön új „komenciót”, esetleg tovább vándoroljon innen, habár meg is felel feladatának, — sem abban áll, hogy telen nyáron át előadások tartassanak, ekként kimerítve közönséget és színházakat egyaránt.

Mi tehát az állandósítás?

Az, hogy a színház, ki megállja a sarat, mindaddig biztosítassék existenciája fölül, míg megelélni képes az igényeknek.

Ez hiányzott mindig Kolozsvárt s ezért állott be a hanyatlás. Ezt az állandósítást azonban, tekintettel a közönség aránylag nem elegendő pénzerejére és egyáltalán magasabb igényeire, csak egy módon lehet elérni: ha a társulat fenntartásának terheit megosztjuk a kolozsvári és egy másik közönség között. Emellett azonban még egy más megfontolást is igénybe veszünk, t. i. ha szerves kapcsolatban hozzuk, a kolozsvári színházat az operaházzal, aként, hogy az, elsőrendű tagjait a téli idényben hosszabb vendégforgatásukra engedje át Kolozsvárnak. (Természetesen nem a Perot-tiákat és Turolákat értjük.) Az ilyen hosszabb vendégforgatásokkal igen jó operai előadásokat lehetne rendezni Kolozsvárt a téli 5-6 hónap alatt, mert kisegítő epereket és zenekarszenélyeket utasít kell tartani, a két-három hónapi vendégforgatás valószínűleg iskolai szolgálna az opera illetékes tagjainak, akik az operaház nagy személyzete mellett úgy sem juthatnak, olykor egész éven át sem, egy jó szerephez.

Emellett azonban ismételtelen hangsúlyozzuk, hogy a társulat fenntartásának terheit meg kell osztani s Kolozsvárt nyáron át pihentetni kell a közönséget.

Erre a legalkalmasabban tartjuk a Nagyváradra való állandó szövetkezést. A zomszéd városnak nagy színészeti feladatok közzébe van, mely 3-4 nyári hónapban át képes fenntartani egy nagyobb társulatot is, főleg ha az kellő segélyben részesítetik. Nyáron Nagyvárad, télen Kolozsvár, mely utóbbi vagy éppen semmit, vagy aránylag csak csekély részét vonná igénybe a szubvenziókat: — ekként minden eshetőség ellen lehetne a biztosítani a társulat existenciáját, — állandósítani lehetne a színházat, művészi erőket lehetne nevelni s a tekintélyes szubvenzió a legnagyobb valószínűség szerint teljesen elég volna a bevételi hiány földözésére. Természetesen ezt a szövetkezést a két város között állandóvá kellene tenni, nemcsak, de az intézet élére is olyan férfit állítani, aki előszeretettel és lelkiismeretességgel egészen odaadná magát az ügynek.

Nekünk az az erős meggyőződésünk, hogy Bőli József személyében ez a kombináció teljes sikerre vezet. Ő Nagy-Váradon otthon van, a magyar színház viszonyait ismeri, eddig is előszeretettel s folytonos figyelemmel kísérte azt, függetlenül vagyoni helyzetét pedig teljes garanciát nyújthatna arra nézve, hogy a meghatározott összegnél nagyobb áldozattal az ország-nak nem kellene hozzájárulni a kolozsvári színház szubvenziójához.*

Anonymus.

Meghívó.

Az E. M. K. E. választmányának megbízása következtében.

Gróf Bánffy Béla orsz. képviselő
Bedő Albert miniszteri tanácsos
Gróf Bethlen Géza főispán
Dániel Gábor főispán
Gámbel Vilmos kir. tanácsos
Gálffy Sándor főispán
Győrffy Gyula orsz. képviselő
Horváth Gyula orsz. képviselő
Kovács Albert orsz. képviselő
Kovács Ferencz apátplébános
Mikó Bálint főispán
Nagy Gyula m. kir. főerdész
Orbán Balázs orsz. képviselő
Pótsa József főispán
Szabó József orsz. képviselő
Szathmáry György orsz. képviselő
Sándor József kult. egyt. titkár
Ugron Gábor orsz. képviselő
Reményi Antal egyet. ügyész
Dr. Török Albert alispán

urakat mint a székielkeltetési bizottság tagjait e helyen is társulatunk kérem, méltóztatassan április 12-én délelőtt Kolozsvárt a város ház gyűléstermében megjelenni.

Bartha Miklós

az E. M. K. E. alelnöke.

MINDENFELE.

Kolozsvár, március 30.

Figyelmeztetésül. Olvasóinkat kérjük, az új évnegyed kezdetével, előfizetéseik megújítására. Az előfizetési pénzek késői beküldése teménytelen munkát ad a kiadóhivatalnak. Kérjük, mentse nek föl e munka alól, hogy időnk minden részét azon nagy ügy szolgálatára szentelhesse, melynek katonáivá immár nyolczadik éve hogy fölküldtünk. Gondoskodtunk, hogy kivált az erdélyi részekből, a választási mozgalmak fölül megbízható és gyors tudósításaink legyenek.

Az Ellenzék előfizetési ára:

Egész évre	16 frt
Fél évre	8 frt
Évnegyedre	4 frt

A román királyi pár Bácsban. Táviratilag jelentik keddi kelettel Bécsből: Karoly román király s Erzsébet királyné megérkeztek. A pályaudvarban király ő felsége fogadta a felséges vendégeket, kiknek üdvözlésére a román követség személyzete s a kereskedelmi szerződés iránt folytatott tárgyalások végett itt időző román meghatalmazottak is megjelentek. A királyi pár a diszszázad megtekintése után, ő felségével a várakba hajlatott.

Kenyeres Adolf brassói kir. ügyész a beszerzei kir. törvényszék napon kinevezett elnöke tegnapielőtt utazott el Brassóból új állomás helyére Beszerzére. A köztisztviselben álló férfit sok tisztelője kísérte ki a pályá hához, s meleg óvások között váltak meg tőle.

Dr. Gróf Haller Béla uratküldő megyei földbirtokost érzékeny családi veszteség érte, mint a hozzánk beküldött gyász jelentésből olvassuk; a köztisztviselben álló főúr ifjú neje szül. gr. László Gizella urhölgy e hó 23-án Réten megbalt. Férjén és családtagokan kívül három kiskorú gyermek és a derék ifjú nő kora halálát. Béke porára!

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter, Váro Benjámin fogarasi állami polgári iskolai igazgatót, jelen állásában végleg megerősítette.

* E fejtetést lapunk egy barátjától vettük. Szerk.

Angol hittérítők jártak e napokban Nagy Váradon azon célból, hogy az új-szövetség híber nyelvű kiadását az izraelita hívek között ingyen osztogassák, s közülök esetleg egyeseket a keresztény vallásra térítsenek. Tervük azonban nem sikerült, mert az ott tartózkodási engedélyt s a könyvek elosztogatását a kapitányi hivatal megtiltotta, mivel a híber újszövetség miniszterileg jóváhagyva s illetve felülvizsgálva nincs. A dologban legérdekesebb a hittérítők egyik nagyváradi izraelita leltét azon nyilatkozata, hogy az ottani zsidók nem az igaz vallás hívei, hanem csak tévelygők, s a jó zsidók ők, kik Krisztus tanait elfogadják, de azért az istent híber nyelven tisztelik. Van tehát reformált izraelita vallás is.

Csernátaluban az ág. evang. gyámintézet melynek célja szegény soros tanulóknak felsőbb iskolákban való továbbtanulathatására segélyt nyújtani, márc. 25-én tartotta közgyűlését a legnagyobb csángó templomban megtelt a közönség és idegen falukból összegyűlt egyleti tagokkal. A gyűlést isteni tisztelet előzte meg, mely d. e. 10 órakor tartatott meg. Az alkalmi egyházi beszédet Horváth Lajos barczauifalusi ág. lelkész tartotta. A közgyűlésnek nevezetesebb pontját a Moór Gyula évi jelentése képezte, melyből kitűnt hogy az 1883-ban alapított egyetnek már 1252 frt. vagyona van s folyton szaporodik a befolyó adományokból. Gyűlés után a nagy vendéglőben bankettre gyűltek össze a tagok mintegy 44-en s jó kíváncsokkal feltételezték mellette az esti órákig együtt maradtak.

Brassói hírek. A kegyelet ünnepe üli vasárnap a polgári kör. Ekkor lesz ünnepélyesen leleplezve néhai Kásony István s Csia István arcképe, melyeket Udvarnok István festett. Az ünnepélyt igen látogatottan igérik, mert a kegyelet ezen ünnepebből a polgárság közös részt kér. Hisz azok emléket ünneplik, kik értük éltek! Ez alkalommal két emlékbeszéd is fog tartatni. Kásony föltött Józsa Mihály, Csia föltött Zayzon János — Nagy feltűnést keltett a városban Rát h k y. Károly közönségszerebbeli önnagy váratlan nyugdíjaztatása. — Altalanos részvét mellett temették el e hó 26-án Gyertyánffy József városi polgárt. — Gr. Bethlen András főispán szombaton látogatást tett a csizmadia szövetkezet műhelyében, s megelégedésének adott kifejezést annak czél szerű berendezése felett.

A tordai olv. nőegylet — mint velünk közlik — felerészben saját és felerészben az E. M. K. E. javára 1887. évi április hó 11-én a kaszinó termében táncozal egybekötött hangversenyt rendez. Felfűzések között fogadtatnak, hirlapilag nyugtáztatnak s egészen, valamint a szintén rendezendő sorsjáték egész jövedelme a fentnevezett egyesület javára fog adatni. A hangverseny kezdete 7 és fél órakor.

A Liszt Ferenc bayreuthi síremlékére kiírt pályázaton, melyen ötvennél több mű versenyzett, a bíráló bizottság az első 300 márkányi díjat Dollinger Jenő müncheni műépítésznek, a második 200 márkányi díjat Schmitz Bruno berlini építésznek ítélte oda.

Aradi hírek. — Ékszerablást követek el vasárnap ismeretlen tettesek az Asztalos Sándor utozában levő Rosenberg Johann ékszerüzletében. — Tűz volt vasárnap este a Trombita utozában s mivel egy fölrával a tűz kitése után jeleztek a tűzoltók megérkezéig már leégett egy szegény ember háza. — Farkasok tanyáznak a közeli családi erdőben s a földesúri hivatal legközelebb hajtóvadászatot rendez ellenük.

A vendéglők orsz. értekezlete — melyen Kolozsvárról Nagy Gábor és Lőrinczy József vettek részt — tegnapi délelőtt vette kezdetét Budapestén. A gyűlésen mintegy 300-an vettek részt és élénk érdeklődés közt tárgyaltak a kérdéseket. Főképe a regale ügy rendezése nyugdíj alap alkotása, betegsegélyező és temetkezési egyelet és országos helyszerező szervezet beállítás, végül egy szaklap alapítása képezték a megbeszélés tárgyát. A tanácskozásokat még folytatják.

Államsegély. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter, a gridi gör. kel. román hitközségnek temploma helyre állítására 150, Luppa Janos szereti gör. kel. román lelkésznek Rusz János nagy-idi gör. kel. román segéd-lelkésznek 50 frt, Chiffra An al hidalmási gör. kel. román lelkésznek 50 frt, Joanta János bolohci, és Dumitrescu János olaktynosi gör. kel. román lelkésznek Dorka Miklós cgerbegyi gör. kel. román lelkésznek 50 frt, Feketics János oláh-solymosi gör. kel. román lelkésznek 50 frt, Kure Gábor daali gör. kel. román lelkésznek 50 frt, Gisa Jakab balolnai, és Lula Dénes tordosi gör. kel. román lelkésznek, ifjú Román Janos drága vilmai gör. kel. román lelkésznek, továbbá Dénes László alperesi, és Filip László ünőmezei gör. kel. román lelkésznek, Pulka Demeter bessei gör. kel. román lelkésznek, s Kiffa Jakab alsó-balászfalvi gör. kel. segédlelkésznek 50 Flamadn Johann felső-borgói gör. kel. román lelkész-özvegynek pedig 40 frt államsegélyt engedélyezett.

Osztárok miniszterek kitűntetése. Bécsből jelentik, hogy a királyi felsége gróf Taaffe osztárok miniszterelnöknek a Szent-István-rend nagykeresztjét, Dunajenszky osztárok pénzügyminiszternek a Lipót-rend nagykeresztjét és Gautsch közoktatási miniszternek az I. oszt. vaskorona-rendet adományozta. E kitüntetéseknek nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak. Legfőbb az, hogy Taaffe gróf a Szent-István-rend nagykeresztjét kapta, melyet miniszterelnökök is rendszeren csak visszalépe-

sükkor kapnak. Kivételt képezett újabb időben Tisza Kálmán, aki már megkapta ezt a rendjét.

Rövid hírek. — A mágus és képviselő lovassági népfelkelők tegnap délután gyakorlatot rendeztek Rákoson. Nézésre nagyszámú és előkelő közönség gyűlt ki s énekszó mellett vonultak be a fővárosba. — A zürichi h. l. tégő-egyesület már 20.000 frank vagyonnal bír, s nem sokára felállítja halottegő kemenczét a városi köztemetőben. — Orozva gyilkolt meg Esztergomban egyik gyalog ezredbeli altiszt oldalfegyverével egy városi polgárt. A gyilkost elfogták. — A román királyi pár jelenleg Bécsben időzik s tisztelőikre ma disz-ebedet tartottak a Hofburgban. — Az orosz nihilisták újabb merényletet követtek el Péterváron. Ugyanis revolverrel löttek rá a kikocsizó rendőröfőnkre. — A német császár f. hó 22-én összesen 1648 gratuláló táviratot kapott. Az idegen államok közül legtöbbet Anglia (51) legkevesebbet Portugálból (1) küldöttek. — Franciaországból 7, Ausztria-Magyarországból 37 sürgöny érkezett.

VÁROSI HIREK.

Kenyer nélkül. Holnap után már nem lesz a kolozsvári színészeknek befaló kenyérük. E tömeges nyomorba-hajtás ellen első sorban a város polgármesterének feladata gondoskodni. Mert ez, szegényügy in optima forma. A polgármester azonban nem tartja szükségesnek a beavatkozást. Hát tegye meg más. Tegye meg Korbuly Bogdán vagy gr. Esterházy Kálmán, vagy akárki, csakhogy tegye meg. Hivassék össze értekezlet színészekből és érdeklődőkből. Választassék egy ideiglenes igazgató, ki a társulatot fegyelmeztet, a befaló jövedelmet kezelje és a személyzet között arányosan kiossza. Az előadások rendezésére szintén választassék egy komité. Appelláljunk a kolozsvári közönségre, hogy derék színészeit — kiknek nincsen egyéb hibájuk, mint hogy éheltelenek — ne hagyja nyomorogni; hogy bérleljen egy hónapra, hogy járjon könyörletről a színházba s tegye lehetővé a megélhetést azoknak, kiket mások hibája taszított az éhínségbe.

Az erdélyi múzeum egyet idei rendes közgyűlést f. hó március 31-én, csütörtökön d. e. 10 órakor tartja meg a tanácsház nagy termében. Az ülés, tekintve közérdekű voltát, nyilvános s az érdeklődő közönséget szivesen látja az igazgatóság. Az ülés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, a mennyiben sok kérdésben rendkívül élénk vitákat várnak.

A Virágbazár alkalmával rendezendő sorsjáték nyereménytárgyai Keresztosi Pal kereskedésének kirakatában láhatunk. A tárgyak meglepő csinosak s izlssel vannak összeválogatva. A sorszhuzás vasárnap d. u. ejtetik meg, egy sorsjegy ára 50 kr.

Athletikai kirándulása. A kolozsvári Athletikai Club tagjai vasárnap, április 3-án kedvező idő esetén tréning gyakorlatkirándulást tesznek Felek-Bányabük, a Hármás felé Turig, gyülekező hely a Főter 10. sz. a. a Dunky fiverek műterme. Indulás délután fél kettőkor.

Malom Zsigmond kolozsvári tagosító mérnök elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Leppendi Komis Amália, a maga és gyermekei: Aranka, férje dr. Veress Vilmos és gyermekeik; Zsigmond, Piroks és Dező; sógorasszonya: Malom Amália, öz. Tömösvári Ferencné és leánya: Vilma, Szöllősy Lajosné és gyermekei, egy a közelebbi, távolabbi rokonok, jóbarátok nevében, melyen megrendült szívvel, fájó kebellet jelenti, hogy forrón szeretett férje, az önfeláldozó édes apa ipa, nagyapja, testvér, rokon, hű barát, — hitelsítő mérnök malomvizi Malom Zsigmond életének 54-ik, boldog házasságuk 30-ik évében, folyó hó 28-án, Sz. Gotthárdól Kolozsvárra szállítva) folyó hó 31-én délután 3 órakor fognak belmagyarutca 49-ik sz. a. szállásáról — rövid halotti könyörgés után — a helybeli köztemetőbe az örök nyugalomnak átadatni. Kolozsvárt, 1887. március 29-én.

Tűz. A tegnapi délutáni tűzvesztről szóló hírtnek helyreigazításaként megjegyezzük, hogy Grebe szabó mesternek nem csak egy boglya szénája, hanem egész nyári laka és több butora is elégett, s kára az ezer forintot meghaladja.

A magyar kül-közép és belvelvi földesek körében működő 2 énekár Virágvasárnapján a ref. b-farkasutczai templomban husvét 2-od napján a ref. k-magyar-utczai templomban énekével egyttiesen fogja az Isteni tiszteletet emelni. Ugyanez utóbbi ünnepnapon és helyen a téli gyakorlati esték befejezése alkalmából d. e. templomozás után zárünnepélyt fogja megtartani. Örömmel hívjuk fel a törekvő földeszek buzdítására a t. érdeklő közönség figyelmét.

Nyilvános közönség. A kolozsvári takarékpénztár részvény-társulat a „kolozsvári és kolozsmonostori elnyomorult tüzoltók alapja” javára 25-25 frtot összesen 50-50 frtot szavazott meg és utalványozott ki. Ezen emberbaráti nemestény kedességet fogadja az igazgatóság e helyen is a kolozsvári önkéntes tüzoltó-egylet parancsnokságának hálás köszönetét. Kolozsvárt, 1887. március 28-én. Szülő Árpád segédtiszt.

IRODALOM.

* **Mária-Valéria** főhercegnő költeménye. Mint Bécsből írják, Mária-Valéria főhercegnő az ottani szüneti-telep-egyesületnek közlés végett egy költeményt engedett át. E hangulatos vers magyar fordításban így hangzik:

Az ifju Rajna.

Mit zúgás le sietve a szirteken át,
Ingatva, dobálva tajték-koronát?
Perccet se pilhenve mit tőről elé
A messze homályból a róna felé?
Csöng-bong habod egyre, susog álmatagon,
Nem látva a szép hont túl partjaidon,
Állj meg, ne rohanj,
Te féktelen ifju folyam!

Selyemfűvű pázsit, az erdei fák,
Vizedre lehajló száz ifju virág,
A mennyei köcsög, a friss úde lég,
Mely a kikeletnek árasztja lelkéd,
Hizeleg eseng mind, mind ugy csalogat:
Ne menj idegenbe, ne hagyj honodat,
Állj meg, ne rohanj,
Te féktelen, ifju folyam!

Oh mért tova menned, oh el ne cseréld
A hazai földet az idegenért,
Hol partjaidon harcz ádáz tüze kél
S nevedről az ember sohajva beszél.
Halált soh'se láttál, harcot soh' it,
Vér nem pirostít szűz hullámaid,
Állj meg, ne rohanj,
Te féktelen, ifju folyam!

MŰVÉSZET.

* **Nemzeti színház.** Hugó Viktor „Angelo”-ja került színi hétfőn közepesen teltház előtt, mely Kovács Gyulát, ki családi gyász után ekkor lépett először, szívélyes tapsal fogadta. Bragadini Katalin szerepében Kiss Kata k. a. lépett fel. A kasszony ma még pályája kezdetén áll. Tehetségében nem kételkedünk, de azokról a viharos szenvedélyekről, melyek Bragadini Katalin lelkét eltöltik, ez idő szerint csak homályos fogalmak vannak, a minthogymások alig is lehetnek még. Játsszassák a kasszonyt apróbb szerepekben, így nagy szerepek csak jól indult tehetségének ártanak. Tegnapi „Chamillac”-ot Feuillet drámáját adták másodsor. A darab költségségei dacára sem tud vonzerőt gyakorolni, s cselekvényekben szegény jeleneti hatás nélkül vonulnak el a színpadon s nem tudják az érdeklődést megkötni. Ebben nagy része van a szereplőknek is s első sorban Szentgyörgyinek, ki a sugó után recitálva mondta el szerepét; Kovács Gy. Medgyasszai s főleg Gerő Lina igyekeztek a közönség mindegyre megcsappanó hangulatát feleleveníteni.

* **A „hivatalvadász”** Torkos László új darabja holnap fog először színi kerülni színpadunkon. A darab tele van eleven, bohókás jelenetekkel s minden játszó színésznek jó szerepe van benne. Torkás Lászlónak oly szép neve van, mint költőnek, hogy a közönség érdeklődését és tömeges megjelenését mindenestre megérdemli.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdéről.

Budapest, márc. 29.

A bécsi tőzsde általános állapotáról következőket írják:

A német császár egészségi állapotában beállt részleges javulás folytán a politikai láthatár is derültebb lön. De a politikai aggodalmak eloszlásával a pénzügyi megfontolások nyomultak előtérbe; különösen abból a körülményből, hogy az első rangu magyar pénztézet hogyan igyekezett papírjardékok eladni, azt következtették, hogy a magyar járadéküzlet végleges megkötése, illetőleg az átvételi árfolyam megállapítása közzébon áll. Később még az összeget s egyik verzió szerint 52 millió, egy másik szerint azonban csak 10 millió frt értékű magyar papírjardékokot vett át a Rothschild-csoport, egyik bir szerint 3, másik szerint azonban csak 2 és fél százalek kibocsátási árfolyam mellett. — De illetékes helyről sem a kibocsátásra, sem az árfolyamokra nézve határozott kijelentés nem történt, bár nom tagadták, — hogy a tárgyalások komoly fordulópontot vettek s az üzlet megkötése mielőbb várható. Ez elég volt arra, hogy az üzérkedést a hitelrészenyek és járadékok iránt érdeklődésre bírja s e papírok árfolyamának emelkedésével a többi értékpapírok is többkévében lényegesen emelkedtek. Az esti tőzsdén azon hirre, hogy a magyar pénzügyi hitelműveletek mihamar meglesznek kötve, továbbá, hogy a berlini tőzsdén az árfolyamok emelkedtek, javulás állott be:

Zárultak: osztrák hitelrészeny 285.25, magyar hitelrészeny 394.25, magyar aranyjardék 101.90, magyarpapírjardék 88.80.

Piaci árak Déván.

Buza hektoliterenként 5.50, rozs 4.30, kukorica 4.50, zab 2 frt. Tűzifa köbmétere 1.50-2.70-ig minőség szerint. Marhabús kilogrammonként 28, disznó húsa 44 kr. Egy bárány 2.50-3.50 frt. Zsir literenként 70 kr. 6 tojás 10 kr. Tei literenként 9 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
BARTHA MIKLÓS,
Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Sz. 136—887.

Árverési hirdetmény.

A sz. udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy sz. udvarhelyi kir. bíróságnak 612—887. polg. sz. végzése által sz. udvarhelyi Zalogközség intézetnek ügyvéd Gyarmathy Ferencz által, sz. udvarhelyi Nagy Pál és társai ellen 130 frt o. é. tőke s járulékal iránti ügyben, alpereseknél Sz. Udvarhely községben összesen 361 o. é. frtra becsült következő javai, u. m.: két borjuzó bival 8 évesek, egy 3 éves bival üntőinő, egy 2 éves bival üntőinő, egy borjuzó tehén 4 éves, egy fekete göjediszű 5 darab 3 hónapos malaczaival és még a 6. 7. folyó számok alatti különböző ingók Sz. Udvarhely város község házánál 1887. évi április hó 18-án d. e. 9 órakor nyilvános árverezéssel el fognak adni, melynél az egyes javak vételárán azonnal fizetendő, esetleg a becserőn alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívtnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

A székesudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz. Udvarhelyt, 1887. évi március hó 24. napján.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó

204. (1—1)

Sz. 141—1887.

Árverési hirdetmény.

A székesudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a sz. udvarhelyi kir. járásbíróságnak 715—1887. polg. számú végzése által Albert Zeigmond és neje ellen 270 forint osztrák ért. tőke s járulékal iránti ügyben, alpereseknél Farkaslaka községben összesen 394 o. é. frtra becsült következő javai, u. m.: két darab 3 éves üntőinő, egy borjuzó tehén 4 éves, egy 1 éves bikaborju, egy veres szőrű szopó ökörborju, 3 darab fehér göje sertés és még 6—11. folyó számok alatti különböző ingók Farkaslaka község házánál 1887. évi április hó 21-én d. e. 9 órakor nyilvános árverezéssel el fognak adni, melynél az egyes javak vételárán azonnal fizetendő, esetleg a becserőn alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívtnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

A székesudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz. Udvarhelyt, 1887. évi március hó 24. napján.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

205. (1—1)

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy bevásárlási utamból haza érkezvén,

NŐI-RUHA ÜZLETEMET

ugymint: nagyválasztékú eső-köpeny, mantillet, jaquettek, leány-köpeny stb. az idénynek és tisztelt vevőim minden igényeinek megfelelőleg a legbátrabban felajánlhatom.

Együttal bátor vagyok tudomására hozni, hogy fenti üzletemet áthelyeztem: **Fötér, plébániai épület, Hirschfeld Sándor üzlete melletti helyiségbe**, a hol dus választékban szolgálhatok a legdivatosabb kész férfi- és gyermek ruhákkal, kalapokkal és cipőkkel;

továbbá egy kitűnő szabázzsal rendelkezvén, azon helyzetben vagyok, hogy raktáramon levő homi- és külföldi szöveteimből a kornak megfelelő mindennemű megrendeléseket elfogadhasak és a legkényesebb igényeknek is megfelelhettek.

Mintán a n. é. közönség, eddig is, jó minőségű s: öveteim, olesó áram és kifogástalan kiszolgálásomról meggyőződén, nagybősi bizalmával megajándékozni kegyeskedett, kérem e bizalmat továbbra is részemre fentartani, melynek kiérdemlése mindig föltörékvésem leend.

Teljes tisztelettel

REGENBOGEN ZS.

191. (3—6)

Fötér, plébániai épület.

KÖNYA SÁNDOR

fűszer-, csemege-, bor- és déli gyümölcs üzlete Kolozsvárt, Fötér, Tivoli-ház.

Ajánlom a helybeli és vidéki n. é. közönségnek, nagy választékban valódi francia pezsgő boraimat: Heidsieck Monopol, Ayala Carte blanche, Ayala Carte Noir, Pomery de Grend. Hazai pezsgő borok Litzke gyárából Pécsott: Hungaria Monopol, Blaha Luiza, Carte Noir.

Tárlévtől Talizman Sect. — Gróf Koglevich István gyárából: Cognak és Cognak Crem nagy és kis üvegekben.

Asztali-, peccsenye- és csemege fehér- és piros borok a legjobb minőségben és nagy választékban.

Hazai és külföldi Likörök, husvétai sodar és valószínű Székelyi turó, az idej friss töltésű ásványvizek megérkeztek.

Videki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

Teljes tisztelettel **KÖNYA SÁNDOR.**

215. (1—4)

„GAZDÁK és IPAROSOK”

általános hitelszövetkezetének

KOLOZSVÁRI ÜGYVIVŐSÉGE

működését megkezdette.

Hivatalos helyisége: az ev. ref. ekkliázia fötéri palotájában van berendezve.

Törlesztések, részvényjegyzések stb. ott eszközölhetők. Kedden és Szombaton d. e. a pénztárnoknál. Bővebb felvilágosításokkal szolgál

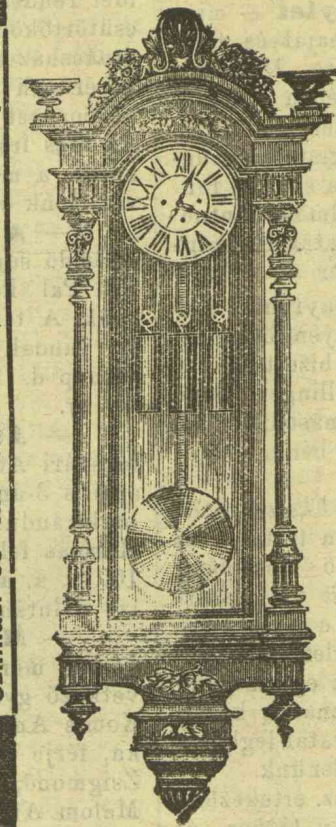
158. (5—5)

az ügyvivőség.

Arany ezüst ora lánczok.

Babos Sándor

órák Kolozsvárt.

Ajánlja már 25 év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő, dusen felszerelt óra nagy rakárát

és

látyszerészeti műszereit,

tetemesen leszállított árak mellett.

Különösen ajánlom a most külföldön tett utazásom alkalmakor készpénzzel jutányos áron vásárolt valódi genfi arany, ezüst férfi és női óráimat.

Azonkívül ajánlom egy külföldi bineves gyárból való minden nemű látyszerészeti eszközeimet.

Mindennemű óra és látyszerészeti eszközök pontos és szolid javításait elvállalom a legjutányosabb árt.

Minden eladott és javított óráért két évi kezességet vállalok.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Egy jó órás segéd foglakozást nyerhet.

Két évi jótállás.

Gör. órák, orrcsipek, szemüvegek.

Pályázat iskolaszolgai állomásra.

Kolozsvár sz. kir. város I. községi iskolánál üresedésbe jött szolgai állásra pályázat hirdettetik. Évi javadalm: 180 frt, lakás, télen át fűtés és világítás.

Folyamodványok f. évi évi április hó 6-ig alólirt gondnokhoz nyújtandók be. — Az állás azonnal foglalandó el.

Nagy Kálmán,
iskolai gondnok.

Az általános kedvelt

Uj turó kiloja 70 kr.

Már kapható

a Fröhlich Árpád fűszer-üzletében,

Kolozsvártt, belhid-utca 29. szám.

186 (4—6)

Jutányos ár.

Dusen berendezett
férfi, női- és gyermek-
lábbeli raktár.

GOMBOS KÁROLY

lábbeli készítő: belhid-utca 13. sz.

A SÁRGACSI SZIMÁHOZ.

A bol is nagy választékban találhatók szilárd s jó anyagból saját üzletemben készült

csizmak

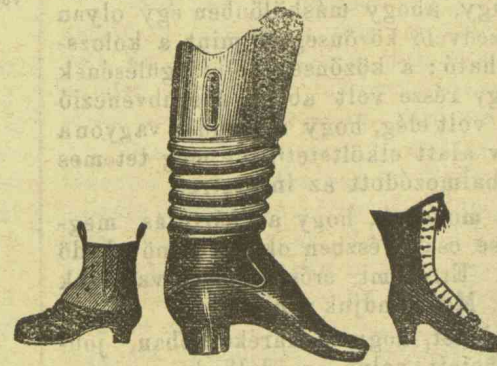
és

czipók.

Videki megrendelések mérték vagy minta szerint jutányosan és pontosan teljesíttetnek.

Tartósságért felelőség vállalattik.

195. (2—14)

Teljes tisztelettel

GOMBOS KÁROLY.

Pontos kiszolgálát.

Szobapadló-fénymáz legnagyobb lerakata.

(Bernstein Glanzfarbe.)

Valódi angol szobapadló borostyán-lak, szagtalan és gyorsan száradó, 8-féle színben

a legnagyobb választékban

saját gyártmányomból Kolozsvártt a

CSIKY IMRE üzletében kapható.

1 kilo 1 frt 20 kr. tiszta súlytartalmu plékannakban.

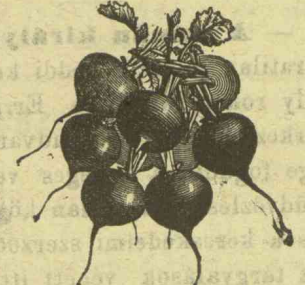
Tartósságáért és jóságáért teljes biztosítékot vállalom.

Minta mázolataim a n. é. közönség rendelkezésére állnak. — Videki megrendelések ugyanott pontosan teljesíttetnek.

(2—6)

CHRISTOPH SCHRAMM,

Wien, Offenbach és berlini lakgyáro:

Legjobb minőségű

vetemény-, virág- és gazdasági magvak

kaphatók

TAUFFER FERENCZ utódánál,

Kolozsvártt, belközép-utca 6-ik szám.

133. (15—60)